

Minkaðu inntøkurnar kosta landskassanum **eina milljard**

Fíggjarmálaráðið hevur gjørt eina meting av, hvat koronakreppan fer at kosta føroyska landskassanum og føroyska samfelagnum

ÁRNI GREGERSEN

Tað er umráðandi fyri Løgtingið og landsstýrið at vita, hvat koronakreppan kostar føroyska samfelagnum sum heild og serliga hvønn týðning hetta hevur fyri fíggjarlógina og landskassan.

Tí hevur fíggjarmálaráðið gjørt eitt upprit, har metingar verða gjørdar um, hvussu dýr koronakreppan er fyri føroyska samfelagið. Sjálvt um neyv tøl verða brúkt í fleiri førum, so verður undirstrikað í uppritinum, at óvissan er serstakliga stór í lýtuni og tí er at hava atlit at hesum.

At tað er dýrt kemur neyvan

óvirt á nakran. Fíggjarmálaráðið metir, at alt eftir hvussu langa tíð kreppan heldur á, so fer landskassin at hava eitt hall uppá millum 800 milljónir og 1,5 milljardir krónur.

- Í stóran mun er eg samdur við tað, sum stendur í uppritinum. Ongin ivi er um, at tað verður ein stór niðurgongd í búskapinum í ár, sigur Johnny í Grótinum, búskaparfrøðingur.

Hann sigur eisini, at í metingunum eru niðurgongdin í BTÚ sett til millum 3 og 10 prosent fyri í ár.

- Hetta er sjálvandi eitt vítt spenn, men tað hongur saman við, at metingin er sett upp í triggjar myndir, sigur Johnny í Grótinum.

Minni inntøkur

Bæði í metingunum og hjá tí, sum búskaparfrøðingurin Johnny í Grótinum vísir á, eru tað manglandi inntøkurnar hjá landinum, sum fara at ávirka búskapin mest – og serliga støðuna hjá landskassanum.

Longu nú er greitt, at feløg, har tað almenna eigur partapening, fara ikki at gjalda vinningsbýti í ár.

Minni keyp og søla hava við sær, at mv-gjaldið verður munandi minni

Matstovur og líknandi, handilsvinnan, upplivingarvinnan, flog-, flutnings- og ferðavinnan og onnur tænastuvinna eru ávirkað

Johnny í Grótinum, búskaparfrøðingur

av, at samfelagið er farið niður í ferð.

Fyrirøkur í øðrum vinnum eru ávirkaðar óbeinleiðis. Tað kann vera fyrirøkur, sum framleiða vørur og tænastur til vinnur, sum eru beinleiðis ávirkaðar.

Í útgangsstøðu eru ongar orsøkir at halda, at ein lítil og opin búskapur sum tann føroyski verður minni ávirkaður av støðuni við COVID-19, sammett við størri lond til dømis í Evropa.

Vit útflyta matvørur til Evropa, USA, Russland, Kina og onnur lond. Minkar keypsorkan á hesum marknaðinum orsakað av einari búskaparkreppu, fer hetta eisini at ávirka virðið á føroyska útflutninginum, og prislækkingar kunnu koma fyri.

Hjálparpakkar

Í fleiri londum, eins og í Føroyum, eru hjálparpakkar gjørdir, so vinnan ikki fer um koll beinanvegin.

Endamálið er at tryggja, at tey arbeidsplass, sum eru nú, eisini eru til, tá ið kreppan er yvirstaðin.

- Eg haldi tó, at tað hevur tikið ov langa tíð her hjá okkum í mun til hvussu skjótt tað hevur gingið í øðrum londum, Har spentu tey eitt trygdarnet undir vinnuna ógvuliga skjótt, sigur Johnny í Grótinum.

Klára mótgangin

Hóast ágangurin á føroyska búskapin er ógvusligur, tí umframt manglandi inntøkur, so eru eisini nakrar útreiðslur, sum vaksa í samband við kreppuna.

Fíggjarmálaráðið sigur tó heilt greitt, at heldur kreppan ikki á leingi, so eigur føroyski búskapurin at vera bjálvaður til at taka tey tøkini. Bæði land, kommunur og stovnar eru væl fyri eins og privata vinnulívið.

Óvissan liggur í, at ongin veit, hvussu leingi koronakreppan fer at binda samfelagið niður.

Jørgen Niclassen, landsstýrismaður við fíggjarmálum, hevur fingið fíggjarmálið at gera eitt upprit.

Løgtin gið má hava okkurt at halda seg til fyri at kunna arbeida og hyggja frameftir

Høvuðsniðurstøður:

- Óvissan er serstakliga stór í lýtuni. Neyðugt er at hava atlit at hesum
- Afturgongd verður sannlíkt í búskapinum í 2020 og møguliga eisini í 2021
- Búskapurin kann minka 3-10% í 2020, møguliga heldur minni í 2021
- Landskassin kann lættliga fáa hall á 800 mió. kr. og upp til 1,5 mia. kr. í 2020, og nakað minni í 2021
- Landið, samfelagið, kommunur, almennir grunnar, stórir partur av húsarhaldinum og stórir partur av vinnulívinum eru væl fyri at standa ímóti einum tíðarskeiði við afturgongd í búskapinum